

mzw
akkoord

15/12 2021

Nogmaals:
goed werk van
UWV!

Aan

Minister van SZW

nota

Aanvullende nota Beantwoording Kamervragen UWV
ontdekt Slowaakse fraude met ziekte-uitkeringen

TER INFORMATIE

Datum
13 december 2022

Onze referentie

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Op de beantwoording van de vragen van Kamerlid De Kort (VVD) over mogelijke georganiseerde fraude met Ziektewetuitkeringen die worden geëxporteerd naar Slowakije heeft u opmerkingen gemaakt en aanvullende vragen gesteld.

Geadviseerd besluit

Met deze nota geven we antwoorden op de gestelde vragen. Verder zijn opmerkingen in de antwoorden van vragen verwerkt. Indien u akkoord bent met de beantwoording van de Kamervragen dan is het verzoek de brief te ondertekenen en te laten verzenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

Bij het antwoord op vragen 3 en 4 heeft u de vraag gesteld over het strafrechtelijk onderzoek en de eventuele rol van uitzendbureaus hierin:

Antwoord:

- UWV geeft aan dat er op dit moment is er geen reden aan te nemen dat uitzendbureaus medeplichtig zijn. De cliënten die werken, zijn/waren aan het werk via 'Nederlandse' uitzendbureaus. Op dit moment zijn er geen aanwijzingen dat er sprake is van door-detachering of hulp van buitenlandse uitzendbureaus. We zien ook geen malafide uitzendbureaus. Het gaat om de grote uitzendbureaus: Randstad, Olympia, Manpower etc.
- De vraag over het strafrechtelijk onderzoeken van zaken: hierbij gaat het om individuele personen en niet om uitzendbureaus.
- Nog wat aanvullende informatie over hoe dit onderzoek in bij het UWV in grote lijnen loopt: Op dit moment doet Directie Handhaving (DHH) onderzoek naar zes cliënten die valse Duitse medische documenten hebben aangeleverd. Op 22 december gaan twee collega's van het Interventie Team Buitenland naar een Duits ziekenhuis voor nader onderzoek. DHH gaat proberen deze 6 zaken over te dragen voor strafrechtelijk onderzoek. Vermoedelijk zitten deze zaken onder de aangifte grens die normaliter gehanteerd wordt.
- Vanuit Slowakije (zusterorgaan) heeft het UWV tot nu toe van 6 documenten (vermeende valse medische verklaringen) een terugkoppeling ontvangen. Ze wachten nog op antwoord van 62 andere documenten. Het Slowaakse zusterorgaan werkt mee, echter het is in de praktijk lastig voor hen om hier uitvoering aan te geven (regionaal

bureaus die door het gehele land bij artsen dienen na te gaan of de handtekening op de medische verklaring authentiek is). Begin januari heeft DHH met het Slowaakse orgaan hierover een overleg. De nationaal liaison officer van de European Labour Authority ondersteunt hier ook in.

Datum
13 december 2022

Onze referentie

Bij het antwoord op vraag 4 heeft u de vraag gesteld hoe de relatie met Slowakije en kans op succes op invorderingen is:

- Ten aanzien van het handhavingsonderzoek: In de beantwoording van de vragen over invorderen, heeft UWV aangegeven dat ze eerst zelf zullen proberen te verrekenen met nationale uitkeringen; indien deze er niet zijn met geëxporteerde uitkeringen en als dit niet lukt (of er is niets te verrekenen), nemen ze contact op met het bevoegde orgaan. Op dit moment is het de vraag voor hoeveel van de ontdekte fraudezaken de divisie Uitkeren van het UWV is toegekomen aan het inschakelen van het Slowaakse orgaan. Het eigen UWV proces (eerst verrekenen met uitkeringen) duurt nationaal gemiddeld 2 tot 2,5 maanden voor dat er tot dwangincasso kan worden overgaan (en de hulp inschakelen van het buitenlandse orgaan). Gezien de termijnen van postverwerking over de landsgrenzen heen, is eerder een langere dan kortere termijn aan de orde. Voor de specifieke fraudezaken is het dus waarschijnlijk zo dat het Slowaakse orgaan nog niet is ingeschakeld.
- In het algemeen v.w.b. de relatie met het Slowaakse orgaan: UWV geeft aan dat ze niet altijd een reactie krijgen van het Slowaakse orgaan wanneer er verzoeken tot invorderen worden toegestuurd (de zogeheten R-formulieren via EESSI). UWV is sinds april van dit jaar voor de recovery processen overgegaan op EESSI. UWV is gevraagd om na te gaan hoe dat hiervoor ging (reacties van het Slowaakse orgaan op invorderingsverzoeken van UWV) en of ze aantallen kunnen aangeven (hoe vaak zijn er verzoeken uitgezet, hoe vaak is er een reactie gekomen en met welk resultaat, bedragen, etc.).

Bij het antwoord op vraag 9 heeft u de volgende vragen gesteld:

- 1) "Maar die (export)rechten zijn tot op zekere hoogte beperkt – toch?"
- 2) "Uitzendkracht meldt zich ziek ->> hoe lang recht op ZW ? %? ->> in welke mate recht op export? Ja ZW?"
- 3) Kennelijk WIA ook? Ja AOW. Hoe zit het dan met herkeuringen? Gedeeltelijk werken?"

Antwoord. Export van uitkeringen binnen de EU¹:

- Verordening 883/2004 verplicht tot de export van uitkeringen. Het gaat om de ZW, WIA, WAO, WAZ, AOW, Anw, AKW/WKB en kinderopvangtoeslag. Dit is een uitwerking van het vrij verkeer van werknemers. Voor de WW geldt binnen de EU een bijzonder exportregime: maximaal drie maanden. De export van ZW-uitkeringen is niet beperkt. De beperking in exportduur geldt alleen voor de WW.
- De duur van de uitkering bij export ZW is niet anders dan bij "nationale gevallen". Als een uitzendkracht zich ziek meldt is er dus maximaal twee jaar

¹ Naar verdragslanden buiten de EU worden ook uitkeringen geëxporteerd. Korthedshalve beperkt het antwoord zich tot de casus (Slowakije) en dus de EU.

recht op ZW, zolang aan de voorwaarden wordt voldaan. De hoogte van de uitkering wordt vastgesteld op basis van het in Nederland ontvangen salaris.

- Herkeuringen kunnen op basis van Verordening 883/2004 worden verricht door de sociale zekerheidsorganen in het woonland. Verzekeringsartsen van UWV kunnen daarnaast zelf deze beoordelingen uitvoeren in het woonland of een arts ter plaatse daarvoor uitkiezen. Als betrokkene in staat is om te reizen kan UWV mensen ook vragen om naar Nederland te komen:

- * bij een claimbeoordeling WIA;

- * voor een aanvullend onderzoek WIA op het onderzoek door het buitenlandse orgaan heeft;

Voor andere WIA-herbeoordelingen of ZW-keuringen moet de klant vrijwillig en ondubbelzinnig afstand doen van het recht om in zijn of haar woonland onderzocht te worden. De reis- en verblijfkosten komen in dat geval voor rekening van UWV. Personen die in Polen, Duitsland en België wonen worden vaak door UWV opgeroepen naar Nederland, met name voor een ziektewetbeoordeling. De vergoeding van de reis- en verblijfkosten wordt verplicht door Verordening 883/2004 en jurisprudentie van het Hof van Justitie (EU).

- In Polen worden sinds 2018 medische beoordelingen op de Nederlandse ambassade in Warschau uitgevoerd door UWV verzekeringsartsen.
- Verordening 883/2004 voorziet niet in afspraken over re-integratie. De re-integratiemogelijkheden in het buitenland wijken sterk af van de mogelijkheden in Nederland. In Nederland is UWV bekend met de arbeidsmarkt en kan UWV re-integratietrajecten inkopen en voorzieningen inzetten. In het buitenland is UWV minder bekend met de arbeidsmarkt en is UWV afhankelijk van de samenwerking met publiek-private partners. Die bereidheid of mogelijkheden variëren per land. Ook zijn er praktische obstakels zoals fysieke afstand. UWV zet nu in op de drie belangrijkste exportlanden (Polen, Duitsland en België die samen circa 50% van het klantenbestand vertegenwoordigen). Eerdere pogingen in andere landen waren minder succesvol, bijvoorbeeld door het ontbreken van re-integratiebedrijven of het ontbreken van kansen voor arbeidsbeperkten op de lokale arbeidsmarkt. UWV heeft het voornemen om de samenwerking op het gebied van re-integratie met een aantal landen te initiëren/uit te breiden.
- De Algemene Rekenkamer heeft voor de zomer een rapport uitgebracht over de handhaving en dienstverlening door UWV bij de export van uitkeringen. In dit rapport schetst de Rekenkamer de beperkingen waar UWV mee geconfronteerd wordt in het kader van de dienstverlening en handhaving bij de export van uitkeringen. UWV heeft niet dezelfde bevoegdheden in het buitenland en is afhankelijk van (vaak gedecentraliseerde) buitenlandse sociale zekerheidsinstanties. Taalproblemen kunnen een rol spelen of andere beperkingen op het terrein van gegevensuitwisseling, zoals privacywetgeving of IT-beperkingen.
- De Rekenkamer constateert dat UWV ondanks de wettelijke en praktische beperkingen voortdurend inspanningen levert om dienstverlenende en handhavende taken uit te voeren in het buitenland. Ook constateert de Rekenkamer dat UWV de bevoegdheden volledig benut bij medische controles en handhaving in het buitenland. De Rekenkamer beveelt onder meer aan om de dienstverlening aan met name WGA-gerechtigden te intensiveren, vooral in andere landen dan in Polen, Duitsland en België. U heeft het rapport van de Rekenkamer geagendeerd voor het komende BO met UWV op 21 december.

Datum

13 december 2022

Onze referentie

5/12 124

BRIEF ONDERTEKENEN

Aan

Minister van SZW

nota

Beantwoording Kamervragen UWV ontdekt Slowaakse
fraude met ziekte-uitkeringen

Datum
14 november 2022

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
0

Aanleiding

UWV heeft enkele maanden geleden op basis van interne signalen een onderzoek ingesteld naar mogelijke georganiseerde fraude met Ziekte-uitkeringen die worden geëxporteerd naar Slowakije. UWV heeft een persbericht uitgebracht. Kamerlid De Kort (VVD) heeft daarna vragen gesteld over de door UWV ontdekte Slowaakse fraude met ziekte-uitkeringen.

Geadviseerd besluit

- Indien u akkoord bent met de beantwoording van de Kamervragen dan is het verzoek de brief te ondertekenen en te laten verzenden aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- De beantwoording is afgestemd met het UWV en intern met de directies Stelsel en Volksverzekeringen en Internationale Zaken. Ook de SVB en de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn betrokken geweest op de beantwoording van de vragen.
- Vanwege de benodigde afstemming heeft u op 7 oktober jl. een uitstelbrief gestuurd voor het verzenden van de antwoorden.
- De beantwoording gaat over uitzendkrachten die zich na enkele dagen ziekmelden met opvallend vaak dezelfde, waarschijnlijk gefingeerde oorzaak en vervolgens hun uitkering exporteerden naar een woonadres in het buitenland.
- In dit onderzoek ging het half september om 94 uitkeringen, hiermee was een bedrag gemoeid van ruim € 200.000. Inmiddels heeft UWV 69 uitkeringen stopgezet of tegengehouden. Van de resterende 25 lopende uitkeringen loopt nog een onderzoek.
- Daarnaast loopt ook een onderzoek of er sprake is van georganiseerd misbruik en of er zaken zijn die aan het Openbaar Ministerie voor een strafrechtelijk onderzoek kunnen worden overgedragen.
- Het Kamerlid vraagt verder onder meer hoe de samenwerking verloopt tussen UWV, SVB, De Belastingdienst en de Nederlandse Arbeidsinspectie ten aanzien van het opsporen van fraude met de export van uitkeringen. Het antwoord hierop is dat de partijen op meerdere vlakken samenwerken om misbruik o.a. uitkeringen (UWV), A1-verklaringen (SVB), heffen en innen van premies (Belastingdienst), misstanden met arbeidsomstandigheden (NLA) te signaleren en aan te pakken. De samenwerking tussen de

verschillende partners in deze samenwerkingsverbanden wordt als productief ervaren.

- Ook wordt gevraagd of het wenselijk is om uitkeringen waarmee is gefraudeerd terug te vorderen. U geeft aan dat in het kader van het borgen van de solidariteit – als fundament van de sociale zekerheid – het te allen tijde noodzakelijk is dat in het geval er uitkeringen onterecht zijn betaald, deze terug worden gevorderd. Ook omschrijft u welke stappen worden ondernomen bij een invorderingsproces.

Datum

14 november 2022

